

Domoszló útja

Az utca és a hasonló nevű köz 1935-től viseli, míg a lejtő 1970-ben kapta a Domoszló nevet. Kiss Lajos „A földrajzi nevek etimológiai szótára” szerint a települést 1263-ban említik először Dumuzlo alakban. A 11. sz. második felében élő Domozlo herceg itt választott magának udvarhelyet, melyet róla neveztek el magyar névadással. A régi magyar Domozlo személynév a szerző szerint szláv eredetű.

Vályi András „Magyar országnak leírása” című, 1799-ben kiadott művében Domoszlónál ez áll: *„Magyar falu Heves, és külső Szolnok Vármegyében, földes Ura Bárány Hunyady Uraság, és mások, lakosai katolikusok, fekszik a’ Tarnai járásban, földgye többnyire tüzégyázás nélkül is termékeny, réttye kétszer kaszálatik, piatzozása Gyöngyösön elég közel, legelője elegendő, itatója saját folyó vizén alkalmas, fája makkja helyben, ’s jó bort termő szőlői, a’ Gyöngyösi szőlő hegyek is közel lévén, jó módgyak van a’ pénz keresetre, van a’ községnek maga szükségére különös földgye, és réttye is, első Osztálybéli.”*

Fényes Elek „Magyarország geographiai szótára” szerint: „Heves v. elmagyarosodott tót falu, Eger és Gyöngyös közt, mindegyiktől mintegy 2½ mfdnyire: 1419 kath., 1 evang., 11 zsidó lak. Kath. paroch. templom. Fekete földje nagyon termékeny; bora a visontaival vetélkedik; erdeje és kétszer kaszálható rétyje van. F. u. b. Baldachi, gr. Eszterházy, b. Podmaniczky Lajos csódt., b. Orczy Lőrincz ör., Ocskay Ignác, Taródyné, Gosztonyi, Petrovay, Perlaky, Orczy János.” A „Pallas Nagy Lexikona” kiegészíti mindezt a 19. sz. végi ismeretekkel: „...1985 magyar lak., postahivatallal és postatakarékpénztárral. A XV. sz.-ban itt vasbányák voltak.” Domoszlónak 1914-ben 2391 lakosa volt, melyből 2389 magyar, vallás szerint 2356 római katolikus és 31 izraelita felekezetű volt.

1. kép - Domoszló tó

Az első írásos említés idején solymárok lakták a falut. 1686-1695 között teljesen elnéptelenedett a település. Ezen időszak után Rimaszombat környékéről több hullámban jöttek új lakók, akik többnyire szlovákul beszéltek, és elmagyarosodtak.

Domoszló címere is a szőlőművelésre és a gazdag határra utal: ezüst pajzson jobbra fordult ágaskodó szarvas, alatta két kalász, jobbján tölgyfalevél, balján leveles szőlőfürt látható.

Domoszlótól északra, 600 m magasságban láthatók Oroszlánkővár romjai. Az erősség a tatárjárás után épült és Eger 1552. évi török ostroma idején pusztult el. A közeli Tarjánka-völgyi szurdokot és a Domoszlói-tavat az országos kék jelzés is érinti, de érdemes bejárni a helyi borutat is. Ma a 2250 lelkes település lakói a nagyhírű borok termelésén kívül vendéglátással is foglalkoznak, melyet részben erre alapoznak. A helyi vállalkozásokon kívül a közeli Mátrai Erőmű, valamint Eger és Gyöngyös gyárai is munkalehetőséget kínálnak.

A szép természeti környezet, a történelmi emlékek és a jó bor mind azt sugallják, érdemes ellátogatni ide, a Mátra lábaihoz. A hagyományőrző rendezvények sorából ki kell emelni áprilisban a Szent György Napi Muskotály Borünnepet, a Szüreti Felvonulást októberben. Idén először tartották meg hagyományteremtő szándékkal a Domoszlói Csemegeszőlő Fesztivált. A Szent Demeter napi búcsú nem csak a templom védőszentjének ünnepe, hanem az elszármazottak találkozási alkalmat kínál. 1995 óta jó kapcsolatot alakítottak ki a felföldi Krasznahorkával.

2. kép - Borpince Domoszlón

Az idézett szerzőkön kívül a cikk írásához és a képek forrásaként – a helyi Önkormányzat és Gyurkó Béla polgármester úr szíves engedelmével – felhasználtuk és jó szívvel ajánljuk Domoszló honlapját a <http://falvak.hu/domoszló> címen, mely bővebb tájékozódásra is alkalmat kínál.

(-n -s)